

Thailand, een waar vogelparadijs

Marc van Leeuwen

Inleiding

Thailand ligt in Zuidoost-Azië, ingeklemd tussen Cambodja, Laos en Birma. Het land is door zijn grote afwisseling aan biotopen een eldorado voor natuurliefhebbers. Jungle, bergen, moerassen en een variatie aan brak en zoutwatersystemen staan garant voor een fascinerende vogelrijkdom.

Bovendien ligt Thailand op de route van zowel noord-zuid als oost-west trekkende migranten. De palearctische en tropische fauna-elementen komen er samen en vormen een harmonieus geheel. De Indische Gaper (*Anastomus oscitans*), bijvoorbeeld, is zo'n oost-westtrekker en regelmatige gast vanuit India.

Er zijn 885 soorten bekend van Thailand. Daaronder vallen 262 doortrekkers en 'wintergasten'. Enkele hiervan zijn ook in Nederland wel eens waargenomen. Zo was er in september '85 een Blauwstaart (*Tarsiger cyanurus*) op Texel.

In het hier volgende artikel beschrijven we een aantal plaatsen waar de verschillende biotoopeigenschappen duidelijk naar voren komen. De genoemde soorten betreffen waarnemingen van november tot en met januari.

Bij of in de nationale parken zijn goede logiesmogelijkheden aanwezig als uitgangspunten voor vogel-excursies. De bevolking is in het algemeen vriendelijk en erg behulpzaam.

De bergen rond Chiang Mai

Een kleine zevenhonderd kilometer ten noorden van Bangkok ligt de stad Chiang Mai, handelscentrum van de noordelijke provincies. Slechts twintig kilometer van het centrum bevindt zich het Doi Suthep-Pui National Park met zijn 1685 meter hoge Doi Pui.

Onder invloed van temperatuur en neerslagverschillen zijn er op de berghellingen verschillende vegetatiezones ontstaan die men goed kan herkennen. In de dalen overheersen bladverliezende (droge tijd) loofbomen. Hogerop gaat dit loofbos over in naaldbos met wat verspreide Eiken. Dit naaldbos is relatief soortenarm, maar de daarboven groeiende breedbladige, altijd groene loofbomen in de regenwoudgordel herbergen een ongekende rijkdom. Tussen zwaar met epifyten begroeide Teakbomen (*Tecoma grandis*), die tot zestig meter groot kunnen worden, zoeken de Shamalijsster (*Copsychus malabaricus*) en de opvallend geel-zwarte Sultanmees (*Melanochlora sultanea*) hun voedsel. Vele zangers laten zich zien, waarbij vooral het genus *Phylloscopus* (bladzanger) zeer ruim is vertegenwoordigd. Spiderhunters (*Arachnotera*) en Honingzuigers (*Nectariniidae*) vliegen af en aan op zoek naar nectar en insecten in de orchideeën. Een Roodbroekdwerg-

valk (*Microhierax caerulescens*) doet een drieste aanval op een Geelborstbladprikker (*Dicaeum erythrorhynchos*) die hem echter handig weet te ontwijken.

In de nissen van een vervallen tempeltje nestelt een paartje Vorkstaartlijsters (*Enicurus schistaceus*) met een Gestreepte Dwerguil (*Glaucidium cuculoides*) als buur.

Helaas worden er bij de tempel van de koninklijke buitenverblijven van Doi Suthep vogeltjes verkocht. Het kopen ervan zou geluk brengen, maar niet voor de ongeveer honderdvijftig wevervinkjes (onder andere *Longura punctulata*) die in kleine kooitjes hun kopers afwachten.

Op de terugweg naar Chiang Mai zweeft nog een Shikra (*Accipiter badius*) over in de schemering.

De kustgebieden

Khao Sam Roid Yord National Park

Het park bestaat uit een aantal uit zee oprijzende kalksteenheuvels met aan de westkant zoetwatermoerassen. Te zamen zo'n 130 vierkante kilometer, nog eens omgeven met zoutpannen en uitgestrekte rijstvelden, de ideale biotoop voor waad en watervogels. De vele rivieren die uitkomen in de Thaise Golf, waarborgen een voedselrijke vis-

grond voor visetende vogels, zoals reigers, ijsvogels en zelfs Vis en Zeearenden . Vanwege de geringe begroeiing zijn de omstandigheden hier ideaal om de vogels te fotograferen. Het is goed mogelijk om op één dag tachtig vogelsoorten waar te nemen. Wij zagen vier verschillende ijsvogels waaronder de 35 centimeter grote reus onder de Aziatische soorten, de 'Ooievaarsbek'-ijsvogel (*Pelargopsis capensis*), vier verschillende arenden, negen reigerachtigen en nog ruim zestig andere soorten. Veel te veel om allemaal op te noemen, haast te veel om waar te nemen. De overdaad is dermate groot dat pas 's avonds bij het opmaken van de lijst doordringt wat er gezien is. Een tocht met een bootje leverde de volgende dag een Indische Dwergaalscholver (*Phalacrocorax niger*), Bruinkopmeeuw (*Larus brunnicephalus*), Kuifstern (*Sterna bergii*) en Reuzenster (*Sterna caspia*) op.

Bang Poo

De kust bij Bang Poo heeft de reputatie een groot deel van de anderhalf miljoen doortrekkende steltlopers uit Siberië tot rust en foerageerplaats te dienen. Op slechts vijftig kilometer ten oosten van Bangkok vinden de vogels hun rust op de, bij eb droogvallende, slikplaten voor de kust. Mangrovebossen bieden beschutting en landinwaarts gelegen garnalenvijvers een constant voedselaanbod.

■ Drs. M.C. van Leeuwen, Uilenstede 47, 1183 AB Amstelveen, 020 -456 467.

LITERATUUR:

- Bijlsma, R.G. & F.E. de Roder (1985): *Waders along the Coast of Thailand during November and December 1984.* (In het kader van Interwader '83)
- Flemming R. (1984): *Birds of Nepal, Nature Himalayas, Kathmandu.*
- Grzimek, B. (1973): *Het Leven der Dieren. Delen 7 tot en met 9.* Spectrum, Utrecht.
- Heinzel, H. (1980): *Eiseviers Zeevogelgids.* Elsevier, Amsterdam.
- Hillary, C. (1975): *Eiseviers Vogelatlas.* Elsevier, Amsterdam .
- Howard, R. (1984): *A Complete Checklist of the Birds of the World.* MacMillan, London.
- King, B.F. (1987): *A Field Guide to the Birds of South-East Asia.* Collins, London.
- Singer, A. (1976): *Gids voor de Vogels van Europa.* Elsevier, Amsterdam.
- Steinmetz, P. (1987): *Reis-Handboek voor Thailand.* Elmar.
- Woodcock, M. (1986): *Collins Handguide to the Birds of the Indian Subcontinent.* Collins, London.

Recensie van de video 'Vogels in Israël'

Met deze videoband gaat Marc Plomp op de internationale toer. De opnames zijn van Marc Plomp, Leo Boon en Wietze Janse. Gert Ottens schreef het commentaar en Marc Plomp sprak zelf de band in.

Voor een eerst reisverslag is het een aardig document voor een ieder die wel eens in Eilat geweest is. Alle leuke plekken met diverse wenssoorten worden getoond. Bovendien zijn er beschrijvingen van andere gebieden buiten Eilat waar vogels op de trek goed te zien zijn. Uiteraard naast de lokale gewilde soorten.

Bijna 90 soorten vogels en enkele zoogdieren worden in de diverse gebieden getoond en twee uur lang kan men genieten van deze impressie. De Balkankwikstaart (*Motacilla feldgegg*) op het jaaroverzicht 2000 (Plomp 2001 Vogeljaar 49 2) kan vergeleken worden met de echte Balkankwikstaarten die in het zuiden van Israël gefilmd zijn.

Het gebied is moeilijk toegankelijk, maar er is een pier die enkele honderden meters in de getijdenzone uitsteekt en vanwaar wij een uitstekend uitzicht hebben op de slikken en hun bewoners. Een inventarisatie van de Nederlanders Bijlsma & De Roder (1985) in de wintermaanden van 1984 vermeldt de Goudsnip (*Rostratula benghalensis*), Terekruiters (*Xenus cinereus*), Stifstaartsnip (*Gallinago stenura*) alsmede grote hoeveelheden Poel-, Bos en Groenpootruiters en Kleine Goudplevieren (*Pluvialis dominica*).

Onderweg

Uiteraard beperken de vogels zich niet tot de nationale parken, zodat er onderweg ook veel te zien valt. Wij stoppen dan ook regelmatig om rond te kijken.

Een groot deel van het binnenland wordt gebruikt voor de natte rijstcultuur. Waterfazanten (*Hydrophasianus chirurgicus*), Stelktkluten en Lepelaars zijn enkele van de hier kenmerkende soorten. Vooral de Waterfazant, ook wel Lelieeloper genoemd, heeft zich sterk aan de bewoonde gebieden aangepast. Hij is weinig schuw voor mensen en is dus zeker waar te nemen .

Vliegende juwelen zijn hier de Indian Roller (*Coracias benghalensis*), de Smyrna-ijsvogel (*Halcyon smyrnensis*) en de bijeneters (*Merops orientalis* en *M. leschenaulti*), die alle de gewoonte hebben om vanaf telefoondraden en dergelijke hun prooi te zoeken .

Jammer dat er geen geluiden van deze soort te horen zijn. Het geluid blijkt mede een doorslaggevend kenmerk.

De gedachte dat een jonge Witkruinapuit (*Oenanthe leucopyga*) een Zwarte tapuit (*Oenanthe leucura*) zou zijn, overkwam mij ook eens bij Mizpe Ramon. Zwarte tapuiten komen hier echter niet voor.

Als tijdens het commentaar bij de Woestijnvink (*Bucanetes githagineus*) gezegd wordt dat >het trompetje= van deze vogel zo kenmerkend is, dan wil ik dat geluid graag horen. Net zoals het belangrijke herkenningkenmerk van de Steppearend (*Aquila nipalensis*) de ver reikende mondhoeken wel genoemd worden, maar niet gezien kunnen worden. Twee maal heb ik dat geprobeerd, maar tevergeefs. Een ondersoort van de Gekraagde Roodstaart (*Phoenicurus phoenicurus spec.*) wordt wel genoemd, maar er wordt niet aangegeven op basis van welke kenmerken deze ondersoort wordt gedetermineerd.

Een enkele keer valt het geluid weg wat storend is. De overgang van de een naar de andere soort is af en toe wat abrupt.

Daar dit een eerste videoband is, kan er in de toekomst nog veel verbeterd worden. Veel beelden zijn op zich prachtig en doen het 'Eilat' gevoel goed. Het bekende waterreservoir met daarbij het Lichtensteins Zandhoen (*Pterocles lichtensteini*) deed mijn hart sneller kloppen.

Een andere commentaarstem bij een volgende versie mag van mij ook. Met meer aandacht voor herkenning kan een volgende uitgave aan kwaliteit winnen. Wie naar Israël gaat, zal dan nog meer kunnen profiteren bij de voorbereiding van de reis.

Er zijn veel goede plekken met mooie vogels. Dat brengt deze video wel in beeld.

De videoband is verkrijgbaar voor f 60,- en is voor f 65,- (inclusief porto) te bestellen door dit bedrag over te maken op rekeningnummer 89 90 07 287 t.n.v. Plomp Digital Video te Linschoten onder vermelding van Video Israël met daarbij uw naam en adres. De band wordt u dan direct toegestuurd. Het adres is Wetering 7 3461 JA Linschoten.

P.M.

Dia's Vogelkalender 2003

Inzendingen van dia's voor de Vogeljaar-Vogelkalender 2003 gelieve men voor 1 december 2001 te zenden aan ondergetekende. Afbeeldingen van vogelsoorten die de afgelopen vijf jaar reeds op de Vogelkalenders stonden, worden voor het jaar 2003 niet opgenomen. Een volledige lijst welke dia's niet moeten worden ingezonden, kan men bij ondergetekende per briefkaart aanvragen.

■ Wim Smeets, Bachlaan 111, 3752 HG Bunschoten, (033) 298 31 47,
E-mailadres <smeets.foto@hetnet.nl>

Dit jaar geen prijsuitreiking van de Vogelfotoparade in Schoonrewoerd.

Op 24 maart 2001 zou de prijsuitreiking plaatsvinden van de Vogelfotoparade 2000 in De Schaapskooi te Schoonrewoerd.

Op de Veluwe waren een week van te voren, door het uitbreken van de Mond en Klauwzeer Ziekte (MKZ), bijeenkomsten in het landelijke gebied niet meer toegestaan. In het gebied de Vijfherenlanden was er nog geen probleem. Op donderdagavond 22 maart bereikte ons het bericht dat er een boerderij in Beesd, in de nabijheid van de Schaapskooi, verdacht werd te zijn besmet met MKZ. Als direct gevolg hiervan kregen wij van het bestuur van de Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden in de avond van de 22e maart het bericht dat de prijsuitreiking helaas niet kon doorgaan.

Voor dit besluit konden wij natuurlijk begrip opbrengen. Alle deelnemers en zo veel mogelijk bezoekers zijn telefonisch benaderd. Helaas hebben wij niet iedereen kunnen bereiken. Onze excuses aan degenen die deze zaterdagmiddag tevergeefs naar de Schaapskooi zijn gegaan.

Zoals het er nu naar uitziet, zal Nederland helaas nog wel even in de greep blijven van de zo gevreesde MKZ. Daarom hebben wij besloten om dit jaar de prijsuitreiking in Schoonrewoerd niet te laten doorgaan.

De prijswinnaars hebben inmiddels hierover bericht ontvangen en hun prijs thuis gestuurd gekregen.

Bedankt !

Nu de meeste betalingen voor het abonnementsgeld 2001 binnen zijn wil ik al die abonnees, die het Vogeljaar een warm hart toedragen, hartelijk bedanken voor de extra gelden die zij hebben overgemaakt.

Het is altijd zeer plezierig voor ons vast te stellen dat het Vogeljaar door haar abonnees zo wordt gewaardeerd.

De abonnees, die tot nu toe het abonnementsgeld nog niet hebben overgemaakt, verzoeken wij dit alsnog te doen. Mocht u uw acceptgirokaart kwijt zijn, dan kunt u ook gebruik maken van uw eigen overschrijvingskaarten. Indien u girotel gebruikt, zoudt u dan uw adres erbij willen vermelden?

Bij voorbaat dank.

Wim Werkman

WIJZIGING REDACTIE-ADRES

Het redactie-adres van het Vogeljaar is gewijzigd in
Postbus 65, 3750 GB Bunschoten, 033-2983147

Alle stukken voor de redactie gelieven men voortaan naar bovenvermeld postbusnummer te zenden. Hiermede voorkomt men mogelijke vertraging van behandeling.